

1742

מדינת ישראל
הכנסת

ש.ז.

פרוטוקול מס' 39/ב

מישיבת ועדת החינוך והתרבות שהתקיימה
ביום ג', י"ב בסיון תשי"ז - 11.6.57
בשעה 11.15

נוכחים:

- ש. פרסיץ - היו"ר
- ד. הקטין
- פ. זואריץ
- ח. טבורי-כהן
- ד. נצר
- י. סמילנסקי
- א. רזיאל-נאור
- י. רפאל
- א. תלמי

חברי הוועדה:

מוזמנים:

- י. שריד - המטבח לטובת הכללי במסדר החינוך והתרבות.
- ד. סטנר - היועצת המספטית במסדר החינוך והתרבות.

סדר-היום:

- א. שאלות ותשובות.
- ב. תשובת נציגי המסדר לחינוך על קידום את מצב העניינים לקראת שנת הלימודים תשי"ח.
- ג. הצעות לסדר-היום.
- ד. שונות.

=====

היו"ר ש. פרסיץ: פותחת את הישיבה.

ד. נצר:

אני רוצה להציע לסדר. מספר נלכר של חברי ועדת החינוך והתרבות הם גם חברי ועדת הסירותים הציבוריים. בוועדה זו ישנה כרגע בעיה לחופה ויהיה על ועדת הסירותים הציבוריים לקיים ישיבה מחר בבוקר. לכן אנו מבקשים לדחות את ישיבת ועדת החינוך והתרבות שנועדה למחר.

חיו"ר ש. פרסיץ:

אף אצלנו עומדת לדיון שאלה חשובה: בעיית העבריינים הצעירים והוזמנו לישיבה זו קציני מבחן. יהיה עלי לבדוק את הדברים עם דוקטור אבידור אם אפשר יהיה לדחות את הישיבה.

א. תלמי:

תורגם עבורי קסע מאחד העתונים הערביים האומר, כי בכפר קארא הערבי לומדים בתי-הספר בשתי מסמרות: במסמרת-אחת - לומדים התלמידים ובשניה - סוסיס. יש לבדוק מה האמת בדבר הזה, כדי למנוע זאת.

שביתת התלמידים בכפר סייבה. כידוע לכם ניבטו סם תלמידי כיתה י"ב לבחינת במתמטיקה והתברר שאחדים מהם העתיקו על סמך זה נאמר להם, כי יהיה עליהם לגשת לבחינות הבגרות רק בשנה הבאה. בתגובה על כך שנתו התלמידים כטורעיים. כלומר, סם שבתו כל תלמידי בית-הספר, בערך 200 - 180 תלמידים. אני חושבת שאיננו צריכים לנקוט כאן בדרך הסיגורית, ובעיקר, כאשר התלמידים אינם מודים בכך. נוסף לכך, מתברר, כי המפקחים שהיו בכיתה בשעת הבחינה לא העירו דבר ולא רשטו כל הערה בפרוטוקול והמבחן נגמר בסדר.

גם אם הבוחנים הבלתי תלויים קבעו את אשר קבעו צריך היה לקרוא לתלמידים ולתת להם אפשרות להצטדק. נוסף לכך, גם אם יתברר שהם העתיקו כיון שיסנון שגיאות זהות, יש לברר ממי העתיקו, כי מה אסם הילד שפמנו העתיקו. כאשר הם פנו אלי יעצתי להם מיד לחזור ללימודים. אולם קרה סם עוד משהו בלתי נעים: התלמידים אומרים שהמנהל חטפיע על אחד התלמידים שיספר את הסיפור הזה ויכתוב על כך למוסדות. אמנם, כאשר שוחחתי עם מר סלומון חיתה הורציה סלו סאחד התלמידים הודה שחעתיק ואז כתב המנהל את נוסח הודאתו של התלמיד וביקש את התלמיד לחתום על כך.

נשאלת הסאלה כיצד יש לנהוג בעניין זה כאשר שני חזרדים צודקים ועומדים על דעתם, ובעיקר, כאשר אנו מעונינים שהאמת תצא לאור. יתכן ויש צורך שהחוקרים יוכיחו שהתלמידים העתיקו, כי עד עתה לא הוכח הדבר הזה. מכל מקום, אני מבקשת שהמשרד יסקול את הדבר ואולי אף יבקש חוות דעת אובייקטיבית מצד גורמים שאינם מעורבים בדבר. אף יחפש את הדרך כיצד להמתיק את גזר דינם.

ד. חקטיץ:

בזמכו סאלתי על אי-מתן אוכל בימי ד' ושבת בתחבת האם והילד בבית-סאן. מאז עברו חדשים אחדים וטרם קיבלתי תשובה.

אולם לפני שבוע נתקלתי בצונדה נוספת מסוג זה בכפר טירח. יטנם סם 400 ילדים ומטבח לימודי: אטר בו מקבלים את חזנתם רק 160 ילדים. יש לבדוק דבר זה ולתקנו.

קיבלתי מכתב מאב של תלמיד בית-ספר תיכוני עירוני א' בתל-אביב. סם התלמיד הוא אבנר חרפק ואין מאפשרים לנער זה לגשת לבחינות הבגרות. הוא למד כל השנים בציונים מספיקים פחות או יותר, אף ציונים טובים ועבר מכיתה לכיתה. אולם מוריו אומרים שאין הוא יודע מספיק כדי לגשת לבחינות. הדברים הגיעו לידי כך שהילד עצבני והאם חלתה - הדבר הפך לטרגדיה איופה. אני מבקשת את המשרד לבדוק את הדבר ולתקן זאת במידה שהדבר ניתן, כי מועד הבחינות מתקרב.

ד. הקטין:

קראתי הסבוע בעתון שעומדים להקים מסורת
נוער, כי המסורה הכללית אינה מתאימה לטיפול בנוער עבריין. במסורת
הנוער יהיו גם כוחות חינוכיים. באיזו מידה יודע מסדר החינוך והתרבות
על כך; ואם כן - עליו לטפל בענין זה.

י. רפאל:

מדוע בפוריה נותנת המועצה כוס קקאו לילדי
בית-הספר הממלכתי ואינה נותנת כוס
קקאו לילדי בית-הספר הממלכתי-דתי? אני סואל את המסדר מה עליו לעשות
בענין זה? כבר פניתי בטאילתה לשר החינוך והתרבות בקטר לכך לפני מספר
שבועות וטרם זכיתי לתשובה. אף פניתי לשר הפנים בטאילתה שינסה לבוא
בדברים עם המועצה המקומית. אולם עד אתמול לא תוקן דבר.

מה בדבר-הסביתה בבית-הספר הממלכתי-דתי
נדמה לי, כי הסביתה הוכרזה על-ידי ההורים
בכפר אתא? סאמרו שלא יטלחו את ילדיהם לבית-ספר הנמצא בדיוור זה.

היו"ר ש. פרסיץ:

ברצוני להעביר לידיעתכם ולטיפולכם מכתב
סקיבלתי מאב אחד בעכו בקטר לחוזה החקלאית
הסמוכה לעכו. עם דורשים ממנו סכר לימוד למרות שהחוזה נמצאת בתחום
סיפוסה של עכו והוא מבקש את התערבותנו.

י. סמילנסקי:

ברצוני לומר משהו שהוא אולי יותר לסדר
בקטר לענין הטאלות. אני מבין, כי תפקידה
של הוועדה הוא לדון בעקרונות. אולם בקטר לתלונות מעטיות הייתי מציע
שתהיה איזו שהיא אינסטאנציה שתברר את הדברים, כדי שלא כל תלונה תופיע
מיד על סולחן הוועדה וכל הוועדה תעסוק בכך. יש צורך אולי לפנות
בטאילתה בכתב למסדר ורק טאלה ההופכת להיות בעיה עקרונית יש להביא
בפני הוועדה. למטל, האם עוסקת ועדה אחרת בטיפול בחולה מסויים הנמצא
בבית-חולים זה או אחר? מדוע שלא נעשה סלקציה בטאלות? דברים עקרוניים
מופנים לוועדה וטאלות אחרות - למסדר. שאם לא כן אנו מחסיאים את
המסרה.

היו"ר ש. פרסיץ:

דבר לא טובה אצלנו מהסדר המקובל: ישנן
טאלות שאמרנו, כי אנו נרון עליחן מפני
טאלה הן טאלות עקרוניות וטאלות אחרות שמהן לא נבע ויכוח. אם לפעמים
מעמידים טאלות הנוגעות לפרט זה או אחר - הרי לומדים מכך על בעיה
עקרונית.

תחילה היינו מקדישים חצי טעה בטלוח, לטאלות,

ועתה אנו מקדישים לטאלות חצי טעה בחודס. אולם, אני מתנגדת לכתיבת
טאלות למסדר. לי נדמה, כי ביטול זמן זה הוקטן עד המינימום.

י. רפאל:

אני סבור שחבר-הכנסת סמילנסקי איננו צודק,
כי במדינת ישראל, שלא כמקובל בכמה וכמה
מדינות אחרות, אין חובה על המסדרים הממלתיים להסיב על פניות חבר-

י. רפאל:

כנסת. כן הייתי מציע להסיל על מיטהו לעשות מחקר נסיוני לטח קביעת מידת הספעת הוועדה על מהלך העניינים במסדר. אני חוסס להגיד, כי הספעתנו מעטה מאד.

אולם התועלת היחידה שאפשר להשיג מדיוני הוועדה היא שאפשר להציג סאלות בפני המסדר והמסדר מספל בהן ומבררן. בעניינים עקרוניים עושה המסדר כרצונו. אף אינני מקבל את דעתה של יוסבת-ראש הוועדה שצריך לצמצם את הזמן המוקצב לסאלות. אדרבה - יש להרחיבו.

לא נפתח עתה בדיון. אם חברי הוועדה יציעו להעמיד סאלה זו בסדר-יומה של הוועדה -

היו"ר ש. פרסיץ:

נוכל להקדיס לכך ויכוח.

אני מציעה זאת.

ד. נצר:

י. שריד:
אשר לסאלתה של חברת-הכנסת הקסין בענין אבנר חרפק - אני יודע את הבעיה. יום נתקבלה החלטה במסדר לחייב את כל הנהלות בתי-הספר התיכוניים להגיש את כל התלמידים לבחינות הבגרות. תהיה זו מהפכה גדולה ותהיה ביקורת חריפה. אולם אנו אומרים שאם התלמיד הגיע לכיתה י"ב יש לתת לו הזדמנות להבחן. כמובן שדבר זה יגרום לכך שבסוף כיתה י"א תהיינה טוב טרגדיות. אולם כרגע, כזו היא ההוראה.

כאן נצטרך לשנות משהו בקשר להערכת המסדר את המוסדות, כי המוסדות טוענים שמוודים אותם לפי יו"ר הכסלונות וההצלחות של התלמידים. משום כך היו מעוניינים בתי-הספר שלא להגיש תלמידים רבים לבחינות הבגרות, כדי שלא להרבות בכסלונות. כמובן שדבר זה יביא לידי כך שהמדר יהיה אחר, כלומר, לאו דווקא מידת ההצלחות והכסלונות של התלמידים. בדרך זו יוכלו כל בתי-הספר התיכוניים להגיש את כל התלמידים לבחינות מבלי לפגוע בשמו הטוב של המוסד. אולם אנו מוכנים לשמוע את כל דברי הביקורת הן מצד מורים ומנהלים והן מצד הורים שתלמידיהם טובים. יהיו מורים שיטענו, כי אנו נוטלים מהם את הנסק האחרון ובמה הם יילחמו בהפקרות של אי-רצון ללמוד - את כל זאת אנו יודעים.

אני מבקש סליחה על שלא השבתי על סאלתה של חברת-הכנסת הקסין בענין ההזנה בשבתות וערבי חג. אמנם אני יודע את העניין, אבל אני רוצה לקבל דברים יותר מוסמכים. הדבר קשור עם המורה המבטלת שאלה לא רק מבטלת אלא גם מורה לתזונה, וכידוע לכם, במטבחים לימודיים רבים ישנה גם הוראת הביסול. וביום ו' אוספים קבוצות-קבוצות של 5-6 בנות המכינות פודינגים ודברים אחרים. דבר זה קשור בסידורי ועבודה של המורות לביסול. משום כך במסעדות רבות אין הזנה ביום ו'. אולם ניתן אוכל קר.

היו"ר ש. פרסיץ:

מאחר ותבדוק, מר שריד, טנית בעיה זו, אולי תבדוק גם את ההחאה בקשר לקיסנות,

כי חשנה יהיה פער גדול בין כגירת המטבחים ב-30.6 ועד לפתיחת הקיסנות ב-14.7.

י. שריד:
אשר לענין חקקאו בנוה עובד ובפוריה - אנו מספלים בטאלה זו ושר החינוך והתרבות יטיב על השאילתה בכנסת יתכן ועוד השבוע. עומד סם להפתח מטבח לכל תלמידי בתי-הספר הן של בית-הספר הממלכתי והן של הממלכתי-דתין, בערך ל-270 ילד.
אשר לטאלות האחרות - אני מעדיף להשיב עליהן בשבוע הבא.

ב. המלצות ג' יג' המסודר לדיון על מקירתה את בית הילדים לקראת חג המילודים תשי"ז:

נצר

י. שריד:
חברת-הכנסת/שאלה כיצד ייבדק מצבם הסוציאלי של הורי תלמידי בתי-הספר התיכוניים - על כל ענין זה השבתי כאשר דיברתי על הרפורמה בתי-הספר התיכוניים. ברגע זה הצטמצם הוויכוח סביב עיריית תל-אביב בלבד. העירייה סרם קיבלה את החלטתה הסופית ומתנהל מסא-ומתן בלתי פוסק עם מחלקת החינוך של העירייה ונראה כיצד יפול דבר. בחיפה כבר סודרו הדברים וכן בשאר הרשויות המקומיות הקטנות.

כן נגעה חברת-הכנסת נצר בבעיית 'בני הטובים' - שאלה זו צריכה להיות נידונה באופן מיוחד בוועדת החינוך והתרבות של הכנסת, אני יכול רק לומר, כי התחלנו לדון על כך במסוד. התקיים דיון אחד ועתה יבוא המשך מפני שעלינו ללמוד את הענין. קשה לי לומר שאנו יודעים כיצד לפתור בעיה זו.

חברת-הכנסת נצר שאלה במה תתבטא השתתפות העירייה במוסדות שאינם עירוניים - לפי תכניתנו תצטרך העירייה להשתתף ב-20% משכר הלימוד של התלמידים הלומדים במוסדות שאינם עירוניים.

אולם כאן מתעוררות שאלות רבות כגון: מה יהיה גורל התלמידים שגרים בחולון ולומדים בתל-אביב. עיריית חולון אומרת, כי יש לה בית-ספר תיכון בחולון ואם ההורים רוצים שילדיהם ילמדו בתל-אביב, איננה יכולה לעירייה להתחייב בטל-ההורים לתת את השתתפותה. יחד עם זאת, ישנם בתל-אביב בתי-ספר ש-30%-40% מתלמידיהם באים מהחוץ. מכאן טישנן בעיות רבות מאד ביחס לענין זה.

חברת-הכנסת תלמי שאלה בדבר מדיניות המסודר לחקניית הספה לילדי העולים הבאים עתח ארצה. אנו נקיים המשך לימודים גימי החופט בכל אותם המקורות שפתחנו כיתות קלט. יהיה זה במספר לא קטן של כיתות שבהן ימשיכו ללמוד עוד חודס.

חברת-הכנסת תלמי התוותה קווים למכנה החינוך התיכון ואינני חושב שיש לי כאן להעיר אי-אילו הערות. אלה הן בעיות של מבנה החינוך התיכון בישראל. אני חושב שיגיע היום בקרוב שידובר בכל אותן הבעיות שעוררה חברת-הכנסת תלמי בקשר לריכוז בתי-הספר, או בתי-ספר מסולבים - כל אלה הן בעיות המנסרות בחלל עולמנו ולא הייתי רוצה להעיר את הערותי דרך אגב.

ישנה ועדה למיזוג בתי-ספר, אבל היא סרם הגיע לידו כך שנוכל להקים בתי-ספר מסולבים, או בתי-ספר גדולים יותר. הוועדה הזו הציעה למזג מספר לא גדול של בתי-ספר. אולם אנו לא נמזג אותן

11.6.1957

תשובת נציגי המסרד לדיון על סקירתם
של מצב העניינים לקראת שנת
הלימודים תשי"ח.

י. שריד:

מספר של בתי-ספר שהוועדה הציע, כי מתברר שלא נוכל לעשות זאת לקראת שנת
הלימודים תשי"ח.

אשר לסלידת ההכרה מנתי-ספר שיט לדרוש את
מיזוגם - המסרד איננו מחייב זאת ולא כל-כך קל ליסול את ההכרה, כי בית-
ספר המקיים עצמו ואיננו פסול מטעמים פדגוגיים קשה ליסול ממנו את ההכרה.

נוסף לכך ישנו כאן דבר אחר - דבר המיזוג
אינו יכול להעשות על-ידי הוראות. דבר זה צריך לנבוע מתוך המקום עצמו
ומענייניו. ישנם מקומות רבים הטוענים שהם כורעים תחת נטל הוצאות
החינוך התיכון וכאשר אומרים להם שיתמזגו. אזי הם באים ואומרים
שנית-הספר הוא ציפור הנפש של המקום ואם לוקחים את בית-הספר ממוססים את
כל היסוב. יש צורך שסני הצדדים ירצו בכך. כן ישנה בעיה של תשלום
פיצויים למורים ופיצויי העברה למורים. מכל מקום, זהו ענין מסובך מאד
ולפי מיטב הכרתי לא יסתדר על-ידי הוראות. יש צורך לעשות איזה שהוא דבר
הרבה יותר יכודי בטוח זה.

חברת-הכנסת פרטיץ דיברה על תוצאות הריסום -
אתמול ישבנו עם מפקחי המחוזות ושמענו על התוצאות הראשונות של הריסום.
אנו מזרזים את הרשויות המקומיות להמציא לנו את החומר. ישנה מחוזות
שכבר קיבלנו מהם את כל התוצאות כמו: מחוז תל-אביב, אולם
ממחוז חיפה טרם קיבלנו את כל התוצאות. אני מקווה שתוך שבוע או שבועיים
נקבל את כל התוצאות, כי בלעדי זאת אי-אפשר לבנות את התקנים.

אשר למבנים לגנים - אני עומד לקבל את
החומר בקשר לכך ואמסור לכם מה בונה "עמידר" ואגף השיכון.

היו"ר ס. פרטיץ: אבקס לצרף לכך גם מה בונה הסוכנות היהודית.

י. שריד:

נסאלתי כיצד אנו משיגים קיצוץ ב-650,000 ל"י
בחינוך היסודי - כבר עניתי על כך. ועדת
הצמצומים כבר גמרה את עבודתה והציעה לנו צמצומים בסך של למעלה מ-200,000
ל"י.

אשר להכללת בתי-הספר התיכוניים במסגרת חוק
חינוך חובה - אני יכול לומר, כי ברגע זה הטאלה אינה עומדת על הפרק.
בוודאי יגיע היום גם לזה. אנו עוסקים עתה בהכללת בתי-המדרס למורים
בחוק החינוך הממלכתי, כי בחוק החינוך הממלכתי נאמר שהסדר רשאי להתקין
תקנות כיצד מתוך תיאומים שונים לכלול את בתי-המדרס למורים וגננות בחוק
החינוך הממלכתי - דבר זה איננו דורש שינוי בחוק.

חברת-הכנסת פרטיץ טאלה כיצד אפשר להנסיח מקום
קליטה בבתי-הספר המקצועיים והחקלאיים לבוגרי הכיתות הקדם-מקצועיות.
השנה בעיה זו אינה חמורה, כי אנו זקוקים רק ל-8-9 כיתות כדי לקלוט
בוגרים אלה מפני שכיתות ח' הן מעטות מאד. נוסף לכך, גילה
מסרד העבודה מקור כספי והוא יוכל לתמוך בכל אותם המקומות המקיימים כיתות
מקצועיות וחקלאיות. אולם, טאלה זו תהיה חמורה יותר לקראת שנת הלימודים

11.6.1957

תשובת נציגי המשרד לדין על סקירתם

את מצב העניינים לקראת שנת

הלימודים תשי"ח.

י. סריד:

תשי"ט כאשר יגמרו תלמידים רבים את כיתות ח' הקדמ-מקצועיות. אז תעמוד השאלה בכל חריפותה כיצד ליצור מקומות קליטה בבת-הספר המקצועיים והחקלאיים לכל אותם התלמידים שירצו להמשיך עם ללמוד. שאלה זו מטרידה את המשרד והשר מסקיע מאמצים רבים בחיפוס דרך לקראת שנת הלימודים תשי"ח, כי הדרך קטורה באמצעים כספיים ניכרים.

חברת-הכנסת פרסיץ שאלה כמה מורים בכיתות ג-ד מסוגלים ללמד חקלאות. לפי התקן החדש לא תהיה תוספת לחקלאות בכיתות ד', אלא שתי שעות החקלאות תכללנה במסגרת של 24 שעות הוראה. לדעתי אין צורך במורה מקצועי לחקלאות בכיתות ג-ד. אני מעדיף שהמחנכת, גם כאשר אינה חקלאית מובהקת, תצא היא עם התלמידים לעבודה. כמובן שדבר זה יחייב יותר את המחנכות. אם ישנה במוסד מורה מקצועית תלמד היא את המחנכת תוחח זו, כדי שתוכל לצאת עם התלמידים.

חברת-הכנסת פרסיץ שאלה מה בדבר מילוח חובה לבנינים לבתי-הספר. - אנו מכינים הצעת חוק בדרך המקובלת. השר יביא את השאלה בפני הממשלה כפי שהבטיחה בכנסת. מה יהיה גורל החוק הזה בממשלה קשה לדעת. אנו יודעים שלמשרדים שונים ישנן הסתייגויות והתנגדויות. המדובר הוא במילוח חובה שעליו דיבר שר החינוך והתרבות בטעת נאום בכנסת על התקציב. בדרך זו יש לחייב כל הורה המכניס את ילדו לבית-הספר להלוות סכום כסף מכוונים לרשות המקומית; כאשר יגיע הילד לחינוך תיכון תחזיר העירייה להורה את הכסף. השר מחייב הצעה זו, אולם אין לדעת את גורלה בממשלה.

אשר לענין ההלוואה מחברות הניסוח - אני מניח שחברת-הכנסת פרסיץ יודעת שמטפלים בענין הזה ואינני יודע מה יצא מזה.

אשר לענין חילופי גברא בצוות הפדגוגי - ישנו מספר מפקחים היוצאים לפנסייה כמו: תלמי, משולם הלוי, אמיתי וראס. אנו מסתדלים למצוא לכל אחד מהם עבודת הסלמה. אחדים מהם ימשיכו להורות בסמינרים שעות מספר; מר משולם הלוי ימשיך לעבוד במרכזיה הפדגוגית לא כמנהל, אלא יעשה פעולה מסויימת בתוך המרכזיה. מן המפקחות על הגנים תצא הגברת רובין. מר סימון עוזב את הפיקוח המחוזי לשנה. הוא יסאר בבאר-שבע ויהיה מנהל המדרסה-למורים. במחלקה להכשרה גופנית יחולו שינויים שלא על-ידי פיטורים, אלא על-ידי העמדת האנשים בנקודות אחרות. אך אין עדיין על כך החלטות כופיות ואנו נודיעכם על כך בזמן. כל המפקחים החדשים יוזמנו על-ידי מיכרז.

אשר לבעיית השתלמות המורים - סוכס כבה שיש להזמין את דוקטור בר-תנא שימסור על הנעשה בשטח זה לקראת שנת תשי"ז, במשך כל שנת תשי"ז ובקיץ תשי"ז ולקראת שנת תשי"ח.

אשר להצעות ועדת הורוביץ ומה יהיה עד אשר יאושר החוק - עד אז יהיה המצב כפי שהיה. אנו כבר הכינונו את הצעת החוק והיא עתה נידונה על-ידי היועץ המשפטי לממשלה.

חבר-הכנסת רפאל דיבר בקשר לתלונות שהגיעו בענין הרישום - אני שמח לקבל את הודאתו שהשנה שיפר המשרד את עמדתו לגבי התלונות וישנה תגובה מהירה יותר-על כל תלונה. אולם זאת, מבלי שיסתמע מדברי שהמצב היה גרוע יותר, כי אין גבול לטיפורים. אני רק

תשובת נציגי המסדר
לדיון על סקירתם: מט מצב העניינים
לקראת שנת הלימודים תשי"ח.

י . טריד:

רוצה לומר, כי מתוך 28 התלונות שהיו צידינו ביקרה כבר חוליית הביקורת
ב-22 מקומות ועליה לבקר בעוד 6 מקומות. לאחר שבעבור על החומר נביאו
לידיעת חברי הוועדה. אך צריך יהיה לשריין לכך מספר ישיבות.

חבר-הכנסת רפאל הביע דעתו שיש למסדר החינוך
והתרבות סעיפים שונים אחרים שאפשר היה לפגוע בהם ביתר בקלות מאשר בחינוך
היסודי - אינני מודה בכך. אתם מכירים יפה את תקציב המסדר והכל מרגישים
שישנה דיס-פרופורציה בין תקציב החינוך לבין תקציב התרבות הכולל סעיפים
כה רבים וסכומי כסף כה קטנים; וכדי לחסוך 650,000 ל"י בסעיפי תרבות
שונים צריך יהיה להמית סעיפים מסויימים ולעקור אותם מהסדר. אולם בחינוך
היסודי אפשר היה להגיע לכך מבלי שהדבר יהיה מודגש, ובעיקר, באמצעות
מבצע חד-פעמי ניתן לצמצם 200 כיתות הנותנות חסכון של 800,000 ל"י ואינני
יודע אם מישהו ירגיש בכך, אלא יסנה הקפדה גדולה יותר ועמידה על המסמך
שלא לפתוח כיתות מגבילות במקום שאפשר להסתדר בלעדיו זאת. אמנם דבר זה
אנו חייבים לעשות תמיד. אולם יסנו הבדל בין מבצע חד-פעמי שאומרים לאנשים,
כי עליהם לעיין יותר בטעת פתיחת כיתות והדבר הסתדר ללא כל קשיים גדולים
ביותר הגענו לצמצום 200 כיתות, ואילו בסעיפים אחרים היינו צריכים למחוק
אותם לגמרי.

חבר-הכנסת רפאל עמד על כך שעקב המלצות ועדת
צלטנר עלול להוצר מעמד של מיוחסים ורק הם יזכו בהנחות. אולם, אם אינני
טועה היה חבר-הכנסת רפאל זה שטען נגד שיטת הסטיפנדיות מפני שהוא חשב
שיש לחזרים את הכסף הזה לבתי-הספר עצמם על-מנת להוריד את שכר הלימוד.
אזי כמובן אפשר לומר שכוונתו היתה להזרים את הכסף לבתי-הספר לא בדרך של
סטיפנדיות על-מנת להוזיל את שכר הלימוד לכל.

אמנם מסקנות ועדת צלטנר אף הן אומרות לכל,
והסגנון זאת במידה מסויימת על-ידי הקפאת שכר הלימוד בכיתות הגבוהות
וקבענו שכר לימוד מודג בכיתות ט' שיחיה נמוך יותר מזה שהיה בשנה שעברה.
כלומר, יש כאן רוח גדול יותר גם לאחרים שלא עברו את הנורמה. בדרך זו
הפכנו לגורם מסויים בקביעת גובה שכר הלימוד.

י . רפאל:

אני התכוונתי לכל: גם למצטיינים וגם לבלתי
מצטיינים. וכאן הכוונה לכל מבחינת המעמד

חסוציאלי:

י . טריד:

אפשר לפרט את דברי חבר-הכנסת רפאל: את הכסף
יש להזרים לבתי-הספר התיכוניים כדי שיוכלו
ללמוד בהם תלמידים מוכשרים ובלתי מוכשרים; ואנו אומרים: את הכסף יש
לתת למוכשרים הראויים ללמוד בבית-הספר תיכון. נוסף לכך, כבר פעם מסדתי
כאן עד כמה אנו ליבראליים בקביעת הנורמה. אם אי-פעם תחליט הכנסת שכיתה
ט' נכללת במסגרת חוק חינוך חובה חיינם - זהו ענין אחר. אבל כל עוד
לא קיים דבר זה - עלינו לעיין ולראות מה יהיה לאחר כיתה ט' ולא לקחת
את כל הכסף ולהזרימו לכיתה ט' לכל, כי אז לא יסאר כסף לכיתה י', לא
ו-י"ב לאלה שיכולים ללמוד וצריכים ללמוד מפני שהכסף יהיה אז מוגבל. משום
כך עלינו לעשות חטבון כדי לתת אפשרות ללמוד לאלה טראויים לקבל חינוך
תיכון כפי שהוא כרגע בבתי-הספר התיכוניים.

תשובת נציגי המסרד לדיון על
סקירתם של מצב העניינים לקראת
שנת הלימודים תשי"ח.

י. שריד:

חברת-הכנסת הקטין סאלה על תוצאות הסבון

שנערך בכיתה ח'. אנו מפרסמים עתה את התוצאות הראשונות ומודיעים לכל
תלמיד ותלמיד אם הוא עבר את הבחינה. בעוד זמן-מה נוכל להביא גם סיכומים.
עתה נמצא כל החומר בניקוב ומספלים כבר באותם התלמידים שמצאנו אותם
ראויים ללמוד בבתי-ספר תיכוניים. כבר נשלחו הודעות ל-4000 תלמידים בערך.

נדבר תוספת
למסרד

כן סאלה חברת-הכנסת הקטין
הזכה לתלמידים - אנו מספלים בכך וכבר פנינו
האוצר. אנו זקוקים למאות אלפי לירות לתוספת ההזנה.

חברת-הכנסת רזיאל-נאור סאלה אם ישנה כוונה לחדש

את הוראת השעה לגבי הגנים - לא קיים אות כזה והפעם ענין זה איננו
עומד על הפרק.

כן סאלה חברת-הכנסת רזיאל-נאור יכיצד יכנסו

בתי-הספר הציבוריים לרפורמה זו - כבר הסברתי את הדברים: יהיה שכר
לימוד אחיד ותלמיד שילמד בבית-ספר תיכוני טאיננו עירוננו יחנה מאותן
ההנחות שמקבל תלמיד בית-ספר תיכון עירוננו. כל השאלות הללו הן סביב
עיריית תל-אביב. במטח כל הזמן טענה העירייה טאינה יכולה לשאת על גבה
את החינוך התיכון, כי זהו טכום המתקרב למעלה מ-1,000,000 ל"י. עתה
הוויכוח עם העירייה הוא אחר: אנו אומרים לעירייה שתעלה את שכר הלימוד
לאלה שיכולים לשלם והיא אומרת שהיא אינה יכולה-לחגיר זאת לחוריים
הללו. כלומר, הוויכוח בינינו לבינה הוא שהיא אומרת, כי היא אינה יכולה
להוסיף על מה ששילם הורה בשנה שעברה. אני, שבין שלא קל לה לעירייה
ברגע זה להסתלב, ובעיקר, אם רואים את-הדברים ראייה קצרה. אבל אם יראו
את הדברים ראייה קצת יותר רחוקה, לדעתי, תהיה זו הצלחה לחינוך התיכון.
וזאת, אם הממשלה תוכל לעמוד בהתחייבותיה הכספיות לגבי השנים הבאות,
בעיקר, אם מצבנו ירטה לנו זאת.

האם לא כדאי היה להכניס מורה מקצועי לחקלאות

לכיתה ד' סאלה חברת-הכנסת רזיאל-נאור. אולם אנו לא נצטרך לכך, כי
ישנם מקומות שם המורה מלמד 22 שעות ומסלימה אותן במקום אחר עד ל-30
שעות ויכנס מורה אחר ללמד חקלאות.

כן סאלה חברת-הכנסת רזיאל-נאור נדבר גיוס

מורים למילואים המלמדים בכיתה השמינית. לא ידעתי אם עלינו לטפל בכך,
כי בדרך כלל הגענו לידו הסכם עם הצבא שהוא איננו מגייס מורים טאינם
קצינים אחראים - גיוסם למילואים נדחה לחופט. אולם אם המורה הוא קצין
אחראי ובגלל אי-אפשר להוציא למילואים עוד 100 איש, נניח, - מגייסים
אותו. אולם, אם אדע פרטים נוספים על כך - אוכל לברר זאת.

חיו"ר ט. פרסיץ:

מר שריד כיים את תשובתו ואנו מודים לו על כך,
אם כי מספר בעיות מצאו את תשובתן, אבל לא
את בירורן הסופי. אני מניחה שמחר לא תתקיים ישיבה ורצוי היה שנעמוד
בישיבות הבאות על אותן הבעיות שלא מצאו את בירורן.

11.6.1957

הצעות לסדר-היום.

ג. הצעות לסדר-היום:

היו"ר ס. פרסיץ:

עדיין מוטענים לעניין את חברי הוועדה בעיית
כתל-הספר התיכוניים מבחינת הסטיפנדיות,
הבחינות, מיזוג החינוך והחינוך העל-יטודי בכלל. כן שאלתי מה ייעשה
כדי להגדיל את ידיעת הטבע בקרב תלמידי הסמינרים שלא יצטרכו ללכת לבית-
מדרס מיוחד לחקלאות למשך שנתיים לאחר שכבר גמרו את הסמינר. אני חוששת
שדבר זה יבריח תלמידים רבים במקום להזרים כוחות חדשים למערכת החינוך.

כן נשמע הרצאה מדוקטור בר-תנא על הסתלמות המורים
נוסף לכך, עלינו לסכם את רטמי הסיוור ולעודד מספר בעיות שנתעוררו בסעת
הסיוור. כן עלינו לעמוד על העבריינות בקרב הנוער הלומד ודין-וחשבון של
חוליות הריסום.

ר. הקטין:

אני מציעה, כי אנו כדון בבעיית התזונה
ונשמע מגברת בבלי מהן תכניותיה ומהן המסגרות
שתובלנה לקלוט את העליה הזורמת לארץ.
ד. שרנות:

דברי קטורים

א. תלמי:

בתשובתו של מר שריד לחבר-הכנסת רפאל, לדעתי,
יש משהו באמצע בין חינוך חובה חינם בכיתה ט'
לבין מה שמציע עתה המטרד. אולי יש לחשוב על סלקציה ליבראלית יותר בקרב
הנוער. לכן הייתי מבקשת לדעת מה קבע את מה? האם העובדה שטליש מחתלמידים
צריך לפנות לחינוך תיכון קבע את רמת החינוך והמבחנים, או רמת המבחנים
הם שקבעו שטליש יכול ללמוד בבית-ספר תיכון?

אולם, אם חינוך זה נובע מהצרכים ההיסטוריים
של המדינה יש למצוא דרך ביניים שתאפשר למספר גדול יותר של ילדים
להמשיך ללמוד בכיתה ט', כי יש לכך גם נופך כלכלי. למשל, אם בני לומד
מתמטיקה והמורה איננו טוב ודרך הכנתו אינה מתקבלת, אזי מקבל בני עזרה
בבית. אך למי שאין כסף טובל מהמורה ואינו יכול לעמוד בבחינות.

לכן, בתקופת עליה וקליטת מורים יטנו קטר
רב בין התלמיד לבין המורה, ובעיקר, בקטר להעברה לכיתה ט'. מסום כך יש
לסקול מחדש את השליש העובר לבית-ספר תיכון ולהעמיד את מספר הלומדים
בכתל-ספר תיכוניים על מספר גדול יותר. אף להגדיל את האחוז הקובע לגבי
המבחנים - גם זה יקבע את מספר הלומדים.

כן רצוי שנשמע סקר על מיזוג בתי-ספר ודין-
וחשבון על המבחנים שהיו בשנים הקודמות.

מה תהיה ההשתתפות האחרונה בתקציב ההתיסבות
העובדת? כי עליה לדעת את אשר לפנייה.

היו"ר ס. פרסיץ:

אשר למיזוגים - אני מבינה שאין מטילים
מיזוג. אזי מה ההגיון במיזוג בית-הספר
התיכון המוקם בבנימינה עם בית-הספר בחדרה?

11.6.1957

טונות,

א. רזיאל-נאור:
עד כמה שאני שמעתי/כית-הספר התיכון בבנימינה מסרת את תוסבי בנימינה וסביבתה. היתה פניה מצד בנימינה ליכרון יעקב ולפרדס-חנה לצרף אליה את הכיתות התיכוניות, כיון שבית-הספר בבנימינה ותיק יותר והוסקעו בו מאמצים רבים. אזי הודיעו שני המקומה הללו שאינם רוצים להתמזג. לפי מה חושבים לכוון ולהספיע?

י. סריד:
כל אחת מהמוטבות נימוקיה עמה ואינה רוצה להתמזג. אמנם כל אחת מהמוטבות בעד מיזוג, אבל רוצה שבית-הספר יהיה אצלה.

היטיבה ננעלה בטעה 12.55.